

доходів від цільових фондів збільшився на 5,69%.

В Україні основними джерелами наповнення доходної бази місцевих бюджетів є закріплені доходи й офіційні трансферти. Тому місцевим органам влади задля ефективного виконання покладених на них обов'язків необхідно впливати на розвиток бази надходжень закріплених доходів і збільшення частки власних доходів.

Список використаних джерел

1. Матеріали офіційного серверу Казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua>.
2. Матеріали офіційного серверу Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ibser.org.ua>.

***Ярошенко О.С.,** магістрант,
Ющенко Н.К., к.е.н., доцент,
Донецький національний технічний університет, м. Покровськ*

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Серед напрямків макроекономічного регулювання держави одне з найважливіших місць посідає податкове регулювання. З точки зору науки про управління держава як об'єкт управління нічим не відрізняється в цій якості від приватної корпорації. Якщо правильно обрані цілі, відомі наявні кошти і ресурси, то залишається лише навчитися ефективно застосовувати ці кошти і ресурси. Основним фінансовим ресурсом держави є податки, тому ефективне управління податками можна вважати основою державного управління взагалі.

Проблема формування ефективної податкової політики – одна з найактуальніших у період становлення в Україні ринкових відносин та інтегрування української економіки у міжнародний ринок. Її розв'язання має здійснюватися шляхом вивчення, аналізу і творчого осмислення, як наявної в країні законодавчої бази, так і здобутого у світі досвіду у сфері оподаткування, у напрямі запровадження такої податкової політики, яка б гарантувала або хоча б не гальмувала розвиток економіки [1].

Концептуальні основи податкового регулювання економіки були предметом уваги відомих іноземних і вітчизняних науковців та практиків. Насамперед, слід назвати таких класиків економічної думки, як А. Сміт, Д. Рікардо, К. Маркс, А. Маршалл, Дж. М. Кейнс та інші. Серед науковців-сучасників проблематикою податкового регулювання активно займаються Е. Аткинсон, Д. Б'юкенен, Д. Стігліц, Д. Сакс, С. Фішер та інші. В Україні ці питання досліджували В. Андрущенко, О. Василик, В. Гесць, А. Даниленко, О. Данілов, А. Крисоватий, Ц. Огонь, А. Соколовська, В. Федосов, С. Юрій та багато інших.

Незважаючи на значний інтерес до проблем оподаткування, необхідно констатувати, що податкове регулювання в умовах суперечливого реформування економіки, поглиблення соціальних протиріч, загострення бюджетних проблем не отримало достатнього висвітлення і адекватного аналізу у вітчизняній літературі. У даній статті передбачається дослідження податкового впливу як елемента макроекономічної політики на соціально-економічний розвиток України та розробка необхідних важелів для удосконалення податкового механізму.

Податкова політика як складова економічної політики базується на діяльності держави у сфері запровадження, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів до централізованих фондів грошових ресурсів держави. Кожна конкретна податкова система, тобто сукупність податків, зборів (обов'язкових платежів) у взаємозв'язку і взаємодії з платниками й органами контролю, є відображенням податкової політики, що проводиться державою, і критерієм її ефективності.

Податкова політика, яка проводиться у державі і формується відповідними державними структурами, на практиці виявляється у податковій системі країни. При визначенні податкової системи важливо розмежувати два підходи до її розуміння. По-перше, податкова система – це сукупність податків і податкових платежів, які законодавчо закріплені в державі. По-друге, податкова система включає механізми нарахування, сплати податків та організації контролю і відповідальності за порушення податкового законодавства.

Вітчизняна система оподаткування має досить складну структуру, яка включає різні види податків. Різноманітність форм податків пов'язана з бажанням урахувати розбіжності в платоспроможності платників податків, зробити оподаткування в цілому психологічно легшим, відобразити різноманітність форм доходів, вплинути на споживання і нагромадження.

Податкова політика може впливати на мікроекономічні показники за рахунок диференціації умов оподаткування, як для окремих товарів або товарних груп, так і для платників, в залежності від завдань, які намагається досягнути держава. При цьому завдання, які вирішує податкова політика, можуть мати цілі втручання в економічні процеси: стимулювання чи обмеження виробництва того чи іншого товару, розвиток визначених галузей виробництва, розвиток виробництва на певних територіях, стимулювання науково-технічного прогресу, регулювання експорту та імпорту, вирішення соціальних проблем, тощо.

Для цього використовуються такі елементи оподаткування, як диференціація податкових ставок, звільнення від оподаткування деяких платників, товарів, галузей чи територій, надання податкового кредиту та податкових знижок, амортизаційна політика, включення до витрат деяких видів видатків підприємств тощо.

Якщо ж метою економічної політики держави є стимулювання конкурентних відносин, коли саме ринковим механізмам віддають перевагу в

процесах регулювання економічного розвитку, податкова політика будується на принципах нейтральності, тобто держава до всіх суб'єктів підприємницької діяльності пред'являє однакові податкові вимоги, значно обмежуючи податкові пільги та диференціацію податкових ставок, стимулюючи розвиток нових підприємств, особливо малого і середнього бізнесу.

Податки мають різні можливості щодо вирішення тих чи інших завдань. Так, для впливу на відтворювальні процеси використовуються насамперед такі прямі податки, як податок на прибуток підприємств, податок на землю.

Для вирішення соціальних проблем використовуються непрямі податки та податок на доходи фізичних осіб. Так, податок на додану вартість не стягується з таких товарів та послуг, які мають соціальну направленість, наприклад ліки, послуги освіти охорони здоров'я, тощо. Акцизний податок оподатковує лише товари не першої необхідності та товари, вживання яких держава намагається обмежити. За рахунок пільг по податку на доходи фізичних осіб звільняються від оподаткування особи з невеликими доходами, а також певні платники.

Чи може бути ефективною податкова політика за умов надто складного законодавства України, яке, до того ж, є і суперечливим, а практика адміністрування податків не відповідає європейським стандартам? Тут доречно нагадати про факт «заплутаності» податкової системи, яка ефективно забезпечує стабільність корупційних схем і тіньової економіки в цілому.

Податкове навантаження в Україні надто велике як для країни, що перебуває в трансформаційних умовах, а тому негативно впливає на інноваційно-інвестиційну привабливість країни в цілому та її окремих регіонів.

Перед економістами, що здійснюють практичне управління податковою політикою, виникають три основних питання, які в деякій мірі взаємопов'язані та взаємообумовлені: по-перше, яку частину національного доходу необхідно стягувати за допомогою податків; по-друге, як вона повинна розподілятися між основними групами населення, з однієї сторони, та між галузями виробництва, з іншої сторони; по-третє, як вона повинна розподілятися між окремими платниками податків. Вони відповідають трьом основним видам інтересів, що існують у кожному суспільстві: це суспільні, колективні та особисті інтереси.

На вирішення першої проблеми впливають, як економічні, так і політичні фактори. До економічних належать рівень розвитку виробництва, що визначає обсяг національного доходу, в тому числі і на душу населення. Тут існує така залежність: чим вищим є рівень національного доходу (в тому числі і на душу населення), тим більше можливостей у держави збільшувати обсяг податкових стягнень, і навпаки. Аналіз основних макроекономічних показників України за 2015 рік (падіння реального ВВП –7,2 %, обсягу промислової продукції –14,4 %, обороту роздрібної торгівлі –21,4 %, реального наявного доходу населення – 26,6 % порівняно з відповідним періодом попереднього року [2; 3]) наштовхує на необхідність зменшення обсягу податкових стягнень. Однак зниження навантаження без паралельного пошуку нових джерел податкових надходжень

та підвищення ефективності державних видатків не дасть очікуваних результатів [4].

До політичних факторів відносять існування в суспільстві певного розподілу сил між соціальними групами населення, а також механізм включення їх інтересів у політику держави. В цьому випадку, чим ширшими є функції держави та чим досконалішим є механізм погодження інтересів різних соціальних груп, тим вищим може бути рівень податкових стягнень у національному доході.

При здійсненні оцінки тієї чи іншої податкової політики необхідно виходити із наступних критеріїв: задоволення фіскальних потреб держави, що включає достатність та еластичність податкових надходжень, яка трактується в даному випадку як можливість швидкого збільшення абсолютної суми податкових надходжень без значної зміни податкової системи; вплив податкової політики на відтворювальні процеси і економічне зростання та вирішення соціальних завдань.

Важливим елементом реформування податкової політики є використання міжнародного досвіду оподаткування підприємств. В усіх індустріальних країнах держави широко використовують податкове стимулювання економічного зростання, підтримку інновацій оскільки вони є базою позитивної економічної динаміки.

Наприклад, у країнах ЄС поширені різноманітні форми державної підтримки: звільнення деяких підприємств від необхідності ведення звітності про результати господарської діяльності та запровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку і звітності; використання податків на оцінюваний дохід і мінімальних податків; податкові кредити (відрахування із суми нарахованого податку). Наприклад, інвестиційний податковий кредит (застосовується у Бельгії, Великій Британії, Данії, Італії, Іспанії, Люксембурзі, Нідерландах, Португалії, Франції та інших) являє собою відрахування з суми нарахованого податку частини (відсотка) або всієї суми інвестицій, здійснених у капіталомісткі сектори економіки або виробництво з низькою нормою прибутку. У Франції і Німеччині законодавство передбачає від 10 і більше видів податкових кредитів [4].

Таким чином, податкова політика є одним із найважливіших інструментів втручання в економічні процеси. Це є наслідком постійно зростаючої ролі держави в житті суспільства, що потребує додаткових фінансових ресурсів. Рівень перерозподілу валового внутрішнього продукту через загальнодержавні фонди є дуже суттєвим в економічно-розвинутих країнах, а тому здійснення податкової політики, яка оперує величезними коштами суспільства здійснює значний вплив на економічний розвиток, навіть якщо держава і не використовує податкову політику для активного втручання у відтворювальний процес.

Список використаних джерел

1. Податкова політика в системі державного регулювання економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua/mod/resource/view.php?id=123222>.

2. Про Державний бюджет України на 2015 рік [Електронний ресурс] Закон України від 25.12.2015 № 928-VIII // Верховна рада України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
3. Соціально-економічний розвиток України за січень-листопад 2015 року [Електронний ресурс]. – Державна служба статистики України. – 2015. Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua/.
4. Жиляєва Н. Фіскальна політика держави в період світової економічної кризи та напрями підвищення її ефективності [Електронний ресурс] / Н. Жиляєва // Вісник Київського нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Серія: Економіка. – 2010. – Випуск № 119. – Режим доступу : http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/visnyk/ekonom_119_2010

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ: ОСНОВНІ НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ ДО СУЧАСНИХ УМОВ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

*Криворучко Е.А., бакалаврант
Донецкий национальный технический университет, г. Покровск*

АКТУАЛИЗАЦИЯ НАПРАВЛЕНИЙ И ЗАДАЧИ ФИНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА В СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЕ

Изменения, которые происходят в последнее время, в условиях ведения бизнеса, заставляют украинских предпринимателей приспособливаться, чтобы оставаться на рынке и получать прибыль от своей деятельности. Чтобы успешно вести предпринимательскую деятельность в современной Украине, следует понимать всю важность такой науки, как финансовый менеджмент и постоянно следить за ее развитием и изменениями.

Финансовый менеджер в любой момент должен точно знать необходимые и ожидаемые суммы на счетах фирмы в течение любого обозримого планового периода, а также быть в состоянии спрогнозировать эти показатели в пределах месяца, квартала, года. Он должен быть уверен, что на предприятии происходит оптимальное формирование себестоимости, обоснованное ценообразование и, как следствие, достигается максимальный финансовый результат. Причем с увеличением масштабов предприятия, тем более для холдинговых структур, сложность финансового управления многократно увеличивается, но еще больше возрастает роль эффективного финансового менеджмента.

Целью работы является актуальное обобщение задач финансового менеджмента в современном развитии Украины.

В финансовый менеджмент, как самостоятельное научное направление, внесли вклад многие ученые. В числе зарубежных ученых можно назвать таких, как Р. Брейли, Ю. Бригхем, Г. Маркович, С. Майер, У. Шарп и др. Теоретической основой финансового менеджмента служит менеджмент,